

Slutrapport

Återrapportering av ekonomiskt stöd till lokalt brottsförebyggande projekt

Det sker mycket brottsförebyggande arbete runtom i landet, både som projekt och i den löpande verksamheten. Några av dessa insatser har kunnat genomföras med hjälp av ekonomiskt stöd från Brottsförebyggande rådet (Brå). Arbetet dokumenteras och efter insatsen lämnas en slutrapport till Brå.

Erfarenheterna från de olika projekten är många gånger intressanta för andra som arbetar med brottsförebyggande arbete och därför publicerar Brå ett urval av rapporterna på myndighetens webbplats.

För sakuppgifter och slutsatser står respektive författare eller organisation.

Fler rapporter finns att ladda ner på www.bra.se/lokaltarbete

Rapport till BRÅ - Processmall

Inledande sammanfattning

CIDES har under en längre period sett ett behov till att sprida kunskap kring avhoppares behov och hur de samma kan variera mycket beroende på var i lämningsprocessen som avhopparen befinner sig i. Därför ville CIDES göra en avhoppprocessmall för att lättare kunna illustrera och förklara denna komplicerade process på ett överskådligt sätt. Syftet är att med detta som hjälpmedel utbilda, sprida och informera så många som möjligt som i sitt yrke möter avhoppare och kan behöva ökad förståelse kring personers som hoppar process, behov och användbara verktyg. Processmallen som vi har tagit fram är ett hjälpmedel som kan användas som en guide för att förstå när en insatts ska användas och varför en insatts som är avsedd får målgruppen ändå inte behöver vara rätt eller har önskad effekt. Hur väl insatser fungerar kan således härledas till att personen som hoppat av inte är mottaglig på grund av var den befinner sig i avhoppprocessen. Mallen kan därför vara till hjälp inte bara för att se vilka hjälpmedel som kan behövas utan också när den kan behövas. Man ska också vara medveten om att det är en process som inte är linjär och som inte heller har en given start eller ett givet slut och kan därför hoppa fram och tillbaka samt hoppa emellan.

Bakgrund

När vi i olika situationer blir ombudda att förklara vad svårigheterna kan bestå i och hur de kan skilja så mycket mellan dem. Vi har ofta uppdrag att utbilda inom myndigheter, frivilligorganisationer och högskolor till yrkesverksamma och blivande sådana. I detta fall är det instrumentellt för oss att kunna på ett enkelt och överskådligt sätt kunna visa processmallen.

Processmallen är ett sätt att visualisera den metod som Exit har använt sig av i flera år och som då nu Passus också använder sedan 2010. Att använda rätt insatts vid rätt tillfälle i processen är a och o för att lyckas. Ett verktyg är bara användbart om det används i rätt moment. Dock måste man, självklart alltid ha med sig att människor är just det, människor och både vi kan ha fel i vad personen behöver och vice versa men möjligheten att lyckas ökar väsentligt om man använder sig av denna modell. Lyckas för oss är att personen inte återfaller i ett destruktivt levande eller grupp samt att en minskning i utsatthet.

Tillvägagångsätt och metoder

En kvalitativ undersökning gjordes för att ta fram processmallen. Personal från både Passus och Exit intervjuats, coacher och kuratorer, flera gånger kring hur de arbetar, vad de använder sig av för insatser, när de använder sig av dem osv. De har intervjuats i grupp och individuellt. Frågor kring vad för verktyg de använder när, finns det identifierbara moment,

vilka är det? Vad gör man i vilket osv. De har fått läsa igenom, dryfta, låtit det landa och korrigerat ett flertal gånger dokumenten, för att sortera i vad som är vad men också för att få med det mest essentiella men ändå presentera det så enkelt och överskådligt som möjligt i en enkel modell som mål.

Vi fick reda på att man på Kriminologiska institutionen på Stockholms Universitet utförde intervjuer i Tensta där man har en sociala insats grupp och många avhoppare som sökt sig till den. Jag tog kontakt med ansvarig forskare, Jerzy Sarnecki, tänkte att det skulle vara intressant om vi använde oss av samma intervju guide för att eventuellt i framtiden kunna jämföra våra fynd. Han tyckte det var en bra ide och jag fick kontakt med hans forskningsassistent. Vi har använt oss av samma intervju guide men med några tillägg. Mycket tid lades på att försöka få tag på och intervjua de klienter som Passus har och har haft i sin verksamhet. Men av olika själ så som avstånd, många bor inte kvar i Stockholm, några sitter på anstalt, några har vi inte kontakt med längre osv så togs beslutet att istället intervjua coacher i vår verksamhet som alla har erfarenhet av att ha lämnat ett kriminellt gäng. För att kartlägga varför man hamnade där och varför man valde att hoppa av. Och för att åskådliggöra, belysa hur flera delar har lett till de "val" man gjort och därmed också kan vara en stor bit att arbeta med i lämnandet.

Genomförande

Vi började med att spåna kring hur en intervju mall kunde se ut, vad vi kände oss bekväma med att "förenkla" metoden till. De personer som hade en längre erfarenhet i verksamheten kallades till dessa möten. Efter varje möte skickade en sammanställning ut till de alla som var kallade, även de som inte kunnat medverka för påseende. Sedan gavs det tid till reflektion och förändringar. Detta skedde i flera steg då de personer som vi kallat till denna grupp ansåg vi vara instrumentella och alla individers input var av största vikt för att kunna gå vidare till nästa steg.

Nästa steg blev att ta fram en intervjuintervju guide. Detta gjordes efter att man haft möte med Kriminologiskan och Alexandra Zamparutti som gjorde intervjuer med avhoppare i sociala insatsgruppen i Tensta. Även om Passus klientel och metoder skiljer sig åt avsevärt från SIG i Tensta så kunde det vara intressant att utgå från samma intervju guide. Den enda fråga vi lade till var: "vad fick dig att hoppa av?" Efter att ha förstått att vi inte skulle kunna genomföra intervjuer med våra klienter som det tidigare var tänkt fick vi godkänt att ändra till coacher. Svårigheter dock kunde uppstå i och med att coacher alltid behövde ha första prioritet med klienter och därav blev det många ändringar i tider när intervjuerna kunde ske.

Därefter har det varit en period av analys och av att utforma modellen tillsammans med en mindre arbetsgrupp där framför allt de mer erfarna coacherna har från Exit har deltagit. Även i denna del av processen att ta fram mallen har det varit många vänder där vi tittat på

ord, uttryck och formuleringar som i vissa fall kan vara helt avgörande i hur texten har uppfattats.

Aktörer

CIDES har tagit på sig ansvaret att genomföra denna processmall. Vi har delat upp arbetet. Vår kommunikatör har ansvarat för att illustreramodeln bildligt och att vår verksamhetsansvarig och kriminolog har tagit fram data och analyserat den. Vi har haft olika arbetsgrupper beroende på var i arbetsprocessen som vi har varit. Vi började med en större grupp som bestod av kuratorer och coacher från både Passus och Exit för att smälta av till en mindre grupp i slutet av processen. För att hitta en användbar mall som också kan användas i genomförandet av data så kontaktade vi Stockholm Universitet som också gjorde intervjuer med avhoppare för att ta del av deras intervjuguide och erfarenheter. På detta sätt hoppades vi att vi kunde i framtiden även jämföra data vi fått fram.

Resultat

Vi hoppas att detta dokument kan vara till hjälp för oss i verksamheten och för andra som i sitt yrke träffar personer som vill hoppa av en destruktiv gruppering. Vi ämnar använda guiden i vårt fortsatta arbete med att sprida kunskap om hur man kan hjälpa personer som vill hoppa av destruktiva subkulturer. Vårt mål är att så många personer som möjligt ska få rätt hjälp vid rätt tillfälle, ska bli lyssnade på och ska få en ärlig chans till att leva ett liv utan kriminalitet och våld. Guiden är ett försök från oss att illustrera hur viktigt det kan vara att fånga upp var i processen en person befinner sig och att en person kan befinna sig i många parallella processer samtidigt och det är förmågan att matcha rätt verktyg till personen som kan avgöra hur väl vi lyckas hjälpa personen vidare i livet. Ibland har vi erfarit att man trott och bedömt att en person inte är motiverad nog för att denna inte har svarat som förväntat på en insats när det i själva verket har varit en insats som mycket väl hade fungerat men som sattes in vid fel tillfälle. Vi ser att det finns väldigt många motiverade individer men att vi behöver lära oss mer i hur man avgör motivation och vilka insatser som behövs när för att stärka och hjälpa med rätt verktyg. Annars riskerar vi att tappa personer som vi annars kunnat hjälpa. Det är ett misslyckande och det är en stor förlust för alla i vårt samhälle.

Avhoppares komplexitet och behov -utifrån Passus Fryshusets avhopparverksamhet för gäng kriminella individer.

Innehållsförteckning

Beskrivning av Passus

- 1) Passus processmall
- 2) Sammanfattning från intervjuer¹
- 3) Statistik från Passus klientverksamhet.

¹ Intervjumallen är i linje med den som Stockholmsuniversitet använder för att utvärdera SIG projektet i Tensta

PASSUS

Passus är en verksamhet inom Fryshuset som sedan 2010 arbetar rikstäckande med att hjälpa unga människor att lämna kriminella gäng och lägga grunden till en ny identitet genom att bland annat hjälpa till med stöd och återanpassning till samhället, konsekvensamtal för unga på väg in i kriminalitet, stöd anhöriga till unga på väg in i kriminalitet. Passus håller dessutom utbildningar, ger handledning till yrkesverksamma. Passus anställda har tillsammans en bred kompetens och en mångårig erfarenhet av att ha arbetat med avhopp, ungdomar och personer i utanförskap.

Det har visat sig att om det finns en möjlighet för gängkriminella att hoppa av så är det många som tar den. Passus har under sina fyra år hunnit etablera sig och hjälpa ett 40 personer till ett annat liv, ett liv bortom kriminalitet. En grundförutsättning för att få hjälp hos oss är att man är motiverad, det är inte en lätt process Passus klienter går igenom.

Passus skraddarsyr varje insats utifrån varje individs särskilda behov. Det rehabiliterande arbetet bygger på ett långsiktigt kognitivt bemötande och har sin utgångspunkt i ett miljöterapeutiskt och systemteoretiskt tankesätt. Verksamheten tillhandahåller en tillhörighet och en miljö där klienter får möjlighet att bygga upp en ny trygg tillvaro, göra upp med sitt förflutna, få stöd i att bryta kriminella tankemönster samt hitta sig själv.

Coacherna har alla egen erfarenhet av att ha själva en gång lämnat en destruktiv subkultur. De har även utbildning inom bl.a. konflikt- och krishantering, medling och steg- 1 psykoterapi, MI och kriminalitet som livsstil. Passus har också tillgång till nätverk av psykoterapeuter och psykiatriker som är kopplade till verksamheten.

Vi hjälper även till med praktiska saker så som: arbete, studier eller praktik, myndighetskontakter, återtagande av körkort m.m. Omfattande insatser som innebär stora kostnader för verksamheten förutsätter en medverkan från socialtjänsten eller annan finansierande myndighet.

Passus jobbar i nära samarbete med CIDES och Exit som också är verksamheter inom Fryshuset.

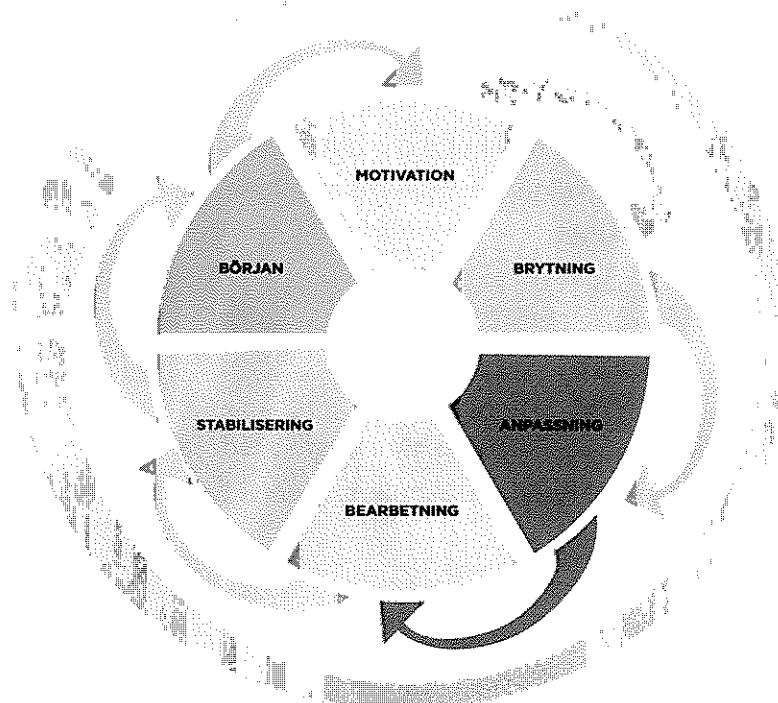
1)

En processmall som visar olika stadier klienter kan vara när de kommer till Passus och vilka insatser som vi kan erbjuda/ är lämpliga beroende på vart i processen klienten befinner sig.

Ett avhopp är en komplex process och är väldigt individuell men där man ändå kan skönja ett mönster med flera olika parallella förlopp.

På Passus arbetar man med personer som vill lämna kriminella nätverk de kallas de för klienter. Vi arbetar individuellt med klienten som tilldelas en coach, ibland två, beroende på behovsanalysen samt att en kurator kopplas in för att stödja både klient och coach i avhoppssprocessen. Vilka coacher som ska arbeta/matchas med klienten avgörs efter att Passus tillsammans med klienten bestämt att man ska inleda ett arbete tillsammans. Våra coacher har alla egen bakgrund inom en destruktiv subkultur, många gånger den samma som klienten kommer ifrån. Det är en del av vår metod. Våra klienters behov kan se väldigt olika ut. En extremitet är klienter som har ett behov av ett coachpar som kan vara tillgängliga dygnet runt varje dag, året runt. Motsvarande extremitet är några samtal per månad, allt beror på var i processen de befinner sig samt en mängd andra faktorer som kan underlätta eller försvåra ett lämnande. Kuratorn finns alltid tillgänglig och är till både för klienten och för coacherna.

En processmodell med olika faser

MOTIVATION

Inledande möten. En fas där klientcoach tillsammans med kurator träffar en potentiell klient. Under samtalet görs en uppskattning av motivationen. Finns tillräcklig motivation för att kunna arbeta tillsammans? Personen får möjlighet att ställa frågor och göra sin egen bedömning av vilja till samarbete. Klienten får information vad verksamheten kan erbjuda, förutsättningar samt krav.

BRYTNING

Parterna är överens, beslutet är taget. En fas av kartläggning och behovsinventering. Sortera inre och yttre faktorer, samla kraft, fokusera framåt. Vad vill klienten? Behövs flytt, bostad, sysselsättning? Vilka behov av social träning finns? Hur ser det sociala nätverket ut? Ta sitt första farväl av det gamla livet.

ANPASSNING

Coachen och klienten upprättar tillsammans regler och riktlinjer. ADL (Activities of Daily Living) - färdighetsträning. Arbeta med ev. depression, aggressivitet, kriminella tankemönster, det inre, parallellt med det yttre. Träna på kontakt med myndigheter, att söka en ny plattform (studier/praktik/jobb) för sig själv.

BEARBETNING

Psykiskt, fysiskt, själsligt och socialt. Reda upp relationer, skapa känsla av sammanhang, moral, tillit, hopp om ett nytt liv. Fokus på klientens relationer till samhället, och de personliga nätverken och relationer.

STABILISERING

Bearbetning pågår fortfarande, men klienten blir i högre grad självständig. Vi övar på klientens känsla och möjlighet till funktion. Skapar en kontext i samhället. Destruktivitet byts ut mot kretivitet.

BÖRJAN

Öva på autonomi. Konstruktivt levande. Benen bär, man har en funktion och ett annat liv är möjligt.

Det är möjligt att vara i olika faser samtidigt och man är olika lång tid i en fas. Man kan även hoppa "tillbaka" till en fas som man varit i tidigare. Behovsinventering och relationsbyggande ligger som grund under hela processen.

Att vara klient hos Passus innebär att man erbjuds:

1. Stöd av coach, vid behov dygnet runt.
2. Kurator samtal.
3. Hjälps vid kontakt med myndigheter.
4. Hjälps med planering framåt så som
 - Skuldsanering
 - Studier, praktik, arbetsmöjligheter
 - Tatuering borttagning
 - Möjlighet till psykoterapi, läkare och psykiatriker kontakt.

Förutsättningar för att vara klient hos Passus:

- Frivillighet
- Alkohol- och drogfrihet
- Avståndstagande från kriminalitet, våld och dess attribut
- Ärlighet mot sig själv och andra
- Aktivt jobba mot sina mål och göra konstruktiva val

När man träffar en klient första gången finns det ett par initiala steg som man alltid tar och som också återkommer flera gånger under processens gång.

1) Det första steget består av en klients behovsinventering.

- Hur ser hans primära situation ut?
- Är han hotad?
- Har han någonstans att bo?
- Har han pengar?
- Har han kläder?
- Behöver han mediciner?
- Behöver han akut vård?
 - Psykologisk
 - Fysisk
- Vad har han för nätverk?
 - Har han familj
 - Vänner
 - Bekanta
 - Andra som han litar på
- Andra hinder/ förutsättningar
 - Har han skulder?
 - Fobier
 - Restriktioner av kriminalvården/frivården
- Är han tillräckligt motiverad?

Osv.

2) Det andra steget består utav att relations och alliansbyggande.

Att bygga en allians och etablera ett grundläggande förtroende tar avstamp i och startar redan i det första inledande samtalet. När vi bygger allians och lär känna varandra försöker vi göra det under tiden man gör saker tillsammans som t.ex. att träna. I träningen kan man lägga in moment där tillit kan vara en faktor.

3) Först efter vi gjort vår inledande analys och är överens om att klienten är motiverad och det är förutsättningarna finns för att arbeta med klienten bestäms också hur vi ska arbeta med klienten. Var i lämningsprocessen som klienten befinner sig i spelar stor roll när man avgör vilket verktyg, vilken coach och i vilken takt man kan arbeta med klienten då dennes behov och förutsättningar, sociala, känslomässiga, fysiska och psykiska, alltid styr vårt arbete. Vi använder oss av verktyg som "Kriminalitet som livsstil", MI, KBT och ART².

Det finns flera olika processer som kan förekomma parallellt vid ett lämnande. Ett lämnande är inte en linjär process. Det är viktigt för kurator och coachen att hjälpa klienten att sortera i vad som är vad, samtidigt som man som coach måste avgöra vilka process som man bäst kan stötta klienten i. När man arbetar med en klient ska man vara medveten om att individen kan ha en förändringsprocess som sker tankemässigt även om man beteendemässigt eller känslomässigt inte har kommit lika långt.

Normaliseringsprocessen När man lämnar en sluten grupp som har andra värderingar och tankemönster kan det vara svårt att veta vad som är "normalt". Här är det viktigt för coachen att kunna beskriva "ufo" känslan och förklara hur och varför ett beteende som var önskvärt i ett sammanhang nu är socialt oacceptabelt eller till och med kriminellt. Det är instrumentellt med en coach med eget förflutet som klienten kan spegla sig i. Det ökar förståelsen för att det är inte han som är konstig utan snarare det sammanhang som han befunnit sig i och att andra med liknande erfarenhet lyckats ta sig igenom.

Frigörelsen

Klienter kan ha missat sin tonårsperiod och därmed och missat sin egen frigörelseperiod. Exempel på faktorer som kan ha inverkat och lett till denna förlust kan vara att personen fått tvingast till att tidigt ta ansvar för sin familj/ syskon t.ex. om den vuxit upp med en frånvarande/ psykiskt sjuk eller missbrukande förälder. En annan sådan faktor kan vara om en individ från tidig ålder suttit på institution under hela sina tonårsår. Klienter som missat sin frigörelse beter sig ofta som tonåringar, med tusen tankar och idéer som inte genomförs eller som skiftar mycket snabbt. Coachen har insikt i denna process och då också en annan förståelse för att klienten måste få gå igenom denna för att komma vidare. Ibland kan klienten behöva mer stöd av kurator och även psykolog för att ta sig igenom denna process.

² Förkortningar står för MI är Motiverande samtal, KBT är kognitiv beteende terapi, ART är Aggression replacement training.

Stärkande av skyddsfaktorer som ett verktyg.

För personer som lämnar en destruktiv grupp behöver ha många skyddsfaktorer att falla tillbaka på. Därför arbetar vi aktivt med att stärka **sunda relationer** till t.ex. föräldrar, syskon och andra närstående.

En annan skyddsfaktor är **självkänedom** där man lär känna sina egna triggers så att man i den mån det är möjligt undviker besvärliga situationer och miljöer där det kan vara svårt att kontrollera negativa känslor.

Användandet av **KBT** för att **ersätta beteenden** som varit destruktiva till socialt accepterade och konstruktiva beteenden.

MI samtal för att coacha klienten till beslut som är grundade på hans möjligheter, vilja och drömmar, inte våra eller andras.

Back-up planer behövs för att alltid vid en kris ha mer än en lösning, möjlighet till att klara sig igenom situationer utan att för den delen återfalla. Här förstärker och arbetar klienten med att ta **ansvar** över sitt liv.

Mönster att bryta

Det finns olika typer av kriminella tankemönster som vi arbetar med att bryta. Typiska sådana är olika sätt att

- Rättfärdiga sina kriminella handlingar
- Svart/ vitt tänkande
- Paranoia
- Brist på egenansvar för sitt eget liv
- Beteenden samt lättkränkthet
- Kategorisering av människor
- Avhumanisering av människor eller grupper

Coacher i Passus

För att arbete som coach hos Passus ska man ha hoppat av och brutit med sin destruktiva miljö. Man ska ha fått distans till och kunna reflektera över sitt liv och sina erfarenheter. I Passus använder vi coacher som har själva en egen erfarenhet av att ha befunnit sig i en destruktiv miljö. De har själva hoppat av, fått distans till samt hunnit reflektera över sitt liv och sina erfarenheter. En annan viktig komponent är att man kan härbergiera andras känslor,

tankar, livssituation och svårigheter. Innan man kan börja arbeta som coach ska man också kunna använda sina livs erfarenheter som ett verktyg i sitt arbete. Önskvärt är att till livserfarenheterna kompletterat med utbildning och metoder inom ramen av coachning så som MI (motiverand samtal). I arbetet kommer de ha stor användning av deras tidigare erfarenheter.

Mindre erfarna coacher arbetar tillsammans med mer erfarna för att stötta och komplettera varandra då de har kommit olika långt i sina egna avhopsprocesser. De kommer att växla i sina roller i takt med att klienten avancerar i avlägsnandet från det destruktiva tänkandet han lämnar. En coach som är mer novis i sitt lämnande är ofta bättre på att arbeta med klienten i början av dennes process då de ligger närmare varandra i tankemönster och andra processer medan en coach som har kommit längre i sin process kan stötta sin kollega i denna fas för att sedan kanske mer och mer ta över klienten i takt med att den utvecklas. Under tiden som coacherna arbetar med klienten så har de också regelbundna samtal med kuratorn i verksamheten för att och samtidigt bearbeta och utvecklas i sin egen process och få stöd i arbetet. När man kopplar ihop en coach med en klient är det viktigt att ha inventerat och veta coachens styrkor och svagheter så att man inte förstärker varandras svagheter vid en fel matchning. Coachen ska handleda i områden som den känner sig bekväm i och behärskar. Om klienten vill eller behöver processa ett område där coachen saknar kompetens är det en fördel med en multi kompetent arbetsgrupp där man kan komplettera varandra. Därför är det viktigt för Passus att vi har coacher med egen livserfarenhet som har kommit olika långt i olika processer men där det också finns kuratorer och annan personal som kan vara med i klientarbetet.

2) Intervjuerna gjorde jag utan inspelningsapparat då de som intervjuades inte kände sig bekväma i detta. Intervjuerna bekräftar att den metod som vi arbetar efter som är flexibel och anpassningsbar beroende på hur många delar av klientens liv som behöver arbetas med och var de är i sin lämningsprocess. De personer som vi intervjuade har alla gått igenom olika processer i sitt lämnande några svårare och längre än andra, några har fått professionell hjälp på vägen medan andra har gjort sitt bästa på egen hand. Det som många av dem har gemensamt dock är att program och insatser som de inte själva anser sig behöva är ofta helt bortkastade. De är när de har fått tillgång till utvecklande möjligheter och sammanhang som de har tagit steget till ett nytt liv.

Sammanfattning från intervjuer utförda på 5 avhoppare i verksamheten för att visa på likheter så väl som olikheter samt identifiera deras vändpunkter.

Vad och när tog du beslutet av att hoppa av?

Informant 1 -Efter dotters besök på anstalten där han slogs av insikten att jag höll på att förlora sin familj. Barnen hade blivit fosterhemsplacerade och de hade börjat se dem som sin familj. Han bestämde sig för att förändra sitt liv till att bli en bra pappa igen.

Informant 2 -När jag på isolering insåg att allt jag hade levt och trott på var en lögn. Jag hade missat min mammas begravning och mina syskon levde hos främlingar. Genom kriminalvården hade jag fått en chans, av misstag men ändå, att lära mig ett yrke som jag var bra på och det gav mig hopp om att jag kunde göra något annat med mitt liv.

Informant 3 -När jag låg på sjukhusbädden och insåg att jag hade förstört min kropp och hälsa helt på egen hand medan killen bredvid låg på sin dödsbädd. Jag hade valet att leva, det hade inte han. Min sons födsel blev inte min vändpunkt men idag är han en stor anledning till att jag håller mig borta från kriminaliteten.

Informant 4 -Det var när han hade suttit min andra vända, han hade tröttnat, börjat träna och träffade JK som hjälpte honom hitta till thaiboxningen. Där träffade han MS, tränaren som blev hans mentor. Han sporrade och trodde på honom. Thaiboxningen fungerade mot ilskan. Genom samma personer fick han arbete, och han hade en lägenhet sedan tidigare. dessutom var han ny förlovad och har fått en dotter som han identifierar har spelat stor roll i hans förändringsarbete, vändpunkt.

Informant 5 -Religionen blev hans vändpunkt. På anstalten fann han andlighet som gav honom lugn, harmoni och tålamod. Den hjälpte mot ilskan. Ramarna inom religionen gav honom ramar som hjälpte mot kriminella tankemönster. Redan innan han åkte in på sin sista vända dock så hade han hunnit tröttna, träffat en tjej som hade helt andra sätt att se livet på, gav honom nya perspektiv visade honom att allt inte bara är skit. Hon viste inte vad han höll på med och

Vi har valt att lyfta följande likeheter:

- Alla utom en har haft en svår skolgång.
- Mer än hälften (3/5) har ADHD
- Alla har först blivit diagnostiserade i vuxen ålder.
- Grovt och mycket intrafamiljärt våld har förekommit när fäderna varit närvarande (3/5)
- I de andra fallen (2/5) har fäderna varit frånvarande.
- De har alla i tidig ålder börjat med kriminalitet.
- 4 av 5 har haft boxning/ kampsport som sin ventil under uppväxten. Där ledaren haft en avgörande roll.
- 4 av 5 hoppade av i direkt anslutning till eller under anstaltstiden.
- Ålder spelar också roll, alla var över 25 när de lämnade.
- Tre uttrycker en inneboende ilska som de måste kontrollera som inom gänget kanaliserats i instrumentella våldshandlingar.
- 4 av 5 hade en viktig relation i sitt liv som spelade stor roll i lämnandet och motivationen.

Vi har valt att lyfta följande olikheter.

- Ursprung spelar inte roll
- Plats i syskonskara eller ensam barn
- Landsbygd vs tätort
- Hus vs lägenhet

Reflektion

Förutom nära relationer som avgörande faktor till lämnandet så ser vi att tiden på anstalt har spelat en stor roll i motivationen till att bryta med det kriminella.

Att få komma bort från den enorma stress som man ofta lever under som gängtillhörig och få tid att vila, reflektera och omvärdera kan ha en positiv effekt speciellt om det finns ett stöd innanför murarna. När samvetet hinner ikapp och inte kan dövas längre. När hen förstår allt hen har gjort, människor som hen har sårat, gjort besvikna och än värre skadat så behöver den intagne stöd. Stöd i att hitta ut ur den onda spiral den befinner sig i och det är också då kriminalvården både har en chans och ett ansvar i att agera. För motivationen att lämna den livsstil som föranlett straffet är en färskvara som med rätt insatts kan leda till nya

möjligheter men utan det stödet kan förvandlas till bitterhet och hat. Viktigt är dock att det stöd man får innanför murarna även fortsätter utanför. Således är en utslussnings period och tiden direkt efter anstalt avgörande för motivationen.

Kriminalvården har också fungerat som vändpunkt när man där har fått möjlighet till att utbilda sig. Det har öppnat upp för att våga drömma om en annorlunda framtid. Det är när dörrar öppnas, möjligheter känns verkliga och positiva färdigheter får ta form som hopp och drömmar föds om en annorlunda framtid, en utan kriminalitet.

Därför har Kriminalvården en unik och väldigt värdefull möjlighet att påverka sina klienters framtid som i min mening borde tas tillvara på i mycket större utsträckning än idag.

Intervjuguide

Familj och uppväxt

Vem/vilka har du vuxit upp med? (Föräldrar, syskon, annan/andra)

Var? (ort/land, flyttat)

Utbildning (skola)

Grundskola, gymnasium, eftergymnasial, yrkesutbildning, kurser?

Trivdes? Betyg?

Arbete

Hur har du försörjt dig?

Har du arbetat? Med vad?

Karriären? (första jobb, extra jobb) Svart/vitt?

Har du fått bidrag/försörjningsstöd?

Kriminalitet?

Brott?

Vilken typ av brott har du begått? I vilket syfte, för pengar, annan orsak?

Narkotika?

Har du använt droger? Vad för droger? I vilken utsträckning? När?

Sålt?

Rehabilitering?

Myndighetskontakter

När kom du för första gången i kontakt med myndigheterna (polis, socialtjänst) varför?

Vad för kontakter med myndigheterna efter det? (Polis, kriminalvård, socialtjänst)

Kontakt med arbetsförmedling, kronofogden?

Förtroende för myndigheter?

Hur har du upplevt kontakterna? Fick du den hjälp du behövde?

Vad kunde ha gjorts annorlunda/bättre?

Vad fick dig att hoppa av?

3) Statistik klientverksamheten Passus

2013 Totalt Klienter 39 klienter

2 Heltidsuppdrag: Dagliga insatser personalen finns tillgängliga 24 timmar om dygnet.

15 Timmuppdrag/vecka: Insatser från en till tre gånger i veckan.

6 Timmuppdrag/månad: Insatser från en till tre gånger i månader.

16 Enstaka stödsamtal: Ungdom har kontaktat oss för stöd och vi har get dem de hjälpt de behövt.

Klient Statistik Passus 2013

KÖN	ÅLDER	STAD	VEM KONTAKTADE OSS
M	28	Stockholm	Täby anstalt
M	20	Stockholm	Täby anstalt
M	21	Uppsala	Täby anstalt
M	14	Stockholm	Skolan fryshuset
M	25	Stockholm	Teaterfryshuset
M	15	Stockholm	Skolan fryshuset
M	15	Stockholm	Skolan fryshuset
M	15	Stockholm	Skolan fryshuset
M	15	Stockholm	Skolan fryshuset

M	32	Nyköping	Kriminalvården
M	24	Katrineholm	Kriminalvården
M	17	Stockholm	Familjehem
M	40	Stockholm	Familjemedlem
M	47	Stockholm	Personligen
M	28	Göteborg	Socialtjänsten
M	22	Linköping	Insatsgruppen Lindköping
M	29	Stockholm	polisen SYL
M	28	Stockholm	personligen
M	34	Stockholm	Enheten hemlösa Vällingby
M	22	Stockholm	Polisen SIG
M	28	Stockholm	Personligen
M	36	Södertälje	Enheten hemlösa Södertälje
M	38	Värmland	Socialtjänsten
M	23	Stockholm	Polisen SYL
M	29	Eskilstuna	Familjemedlem
M	21	Karlskrona	Uppsökare Kriminalvården
M	30	Stockholm	Personligen
M	27	Stockholm	Vittnesskydd
M	28	Stockholm	Personligen
M	25	Dalarna	Familjemedlem
M	46	Stockholm	Personligen
M	19	Skarpnäck	Personligen
M	17	Visby	Familjemedlem
M	17	Tullinge	Familjemedlem
M	22	Stockholm	Personligen

M	21	Göteborg	Polisen
M	34	Stockholm	Teaterfryshuset
M	20	Stockholm	Personligen
M	16	Stockholm	Familjehem Fryshuset

Totalt Klienter 2014 (Jan-April) 18 klienter

1 Heltidsuppdrag: Dagliga insatser personalen finns tillgängliga 24 timmar om dygnet.

11 Timmuppdrag/vecka: Insatser från en till tre gånger i veckan.

6 Timmuppdrag/månad: Insatser från en till tre gånger i månader.

Klient Statistik Passus 2014 (Jan-April)

Kön

M	29	Stockholm	Polisen SIG
M	29	Stockholm	Personligen
M	23	Linköping	Insatsgruppen Linköping
M	38	Värmland	Socialtjänsten Värmland
M	27	Stockholm	Vitnesskydd polisen
M	20	Uppsala	Täbyanstalt
M	30	Stockholm	Personligen
M	47	Stockholm	Personligen

M	28	Linköping	Täby anstalt
M	18	Malmö	Personligen
M	15	Stockholm	Familjehem Fryshuset
M	18	Stockholm	Personligen
M	14	Stockholm	Skolan fryshuset
M	25	Stockholm	Teaterfryshuset
M	15	Stockholm	Skolan fryshuset
M	15	Stockholm	Skolan fryshuset
M	15	Stockholm	Skolan fryshuset
M	15	Stockholm	Skolan fryshuset

